

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

ERL INFOKIRI

DETSEMBER 2016

- Muljed ERL-i jõulupeost
- FoEI kokkutulek Indoneesias
- Linastus koostöös ERL-iga valminud film "Sädemete jõed"
- Põnevat lugemist, vaatamist • Osale

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

MULJED ERL-I JÕULU-PEOST

Autor ELIISA SAKSING
ERL-i kommunikatsioonijuht

„Tere, väga meeldiv tutvuda!“ „Tšau, tore, et sa tulla said!“
Nii algas Eesti Rohelise Liikumise jõulupidu, kus kokku said nii uued kui ka vanad tuttavad, kes aasta jooksul ERL-i tegemistes kaasa löönud, et nüüd 9.detsembril seltsis hooajale üks mõnus punkt panna.

Oh kuusepuu, oh kuusepuu... (Foto: Erakogu)

ERL on ikka ja jälle korraldanud seminare säästliku tarbimise teemadel ning just jõuludele mõeldes õpetanud huvilisi ka Rohelise Tee Öhtu töötoas ise kinke meisterdama. Aga nagu vahel juhtub, siis jagajale jäävad aasta vältel ainult näpud ning nüüd oligi jõulupidu sobilik koht, kus õpetajad said ka ise õppija rolli astuda. Mihkli ja Marilini juhendamisel valmisid vanadest kinoplaatidest lõbusad kinkekotid (suur tänu Kino Ekraanile!) ja pehmed värvilise vildiga helkurid.

Eesti pimedas talves on helkur hädavajalik! (Foto: Erakogu)

Vanadest kinoplaatidest valminud värvilised ja lõbusad kinkekotid (Foto: Erakogu)

Soe soovitus: Tee ka ise kodus kinkekotte! Selleks sobib kenasti vanast pabermaterjal, näiteks ajalehed. Üks õpetustest siin: www.youtube.com/watch?v=hWXa9ZO2U4g

Mängude abil elu sisse, süda kiiremini taguma ja pisut ka võhm välja, misjärel teenisid kõik ära taas istumispausi. ERL-i kontori-töötajad Eliisa, Kai, Marilin ja Mihkel andsid ülevaate möödunud aastast, sest kes ei mäleta minevikku elab tulevikuta! Meenutati olulisemaid keskkonnateemasid, millele tähelepanu pööratud (biojäätmed, Põhja-Dakota naftatoru, metsakampaania), projekte, millega tegeletud (käsiraamat, Gruusia hüdroelektrijaamad, SmartEnCity), üritusi, mida korraldatud (RTÕ seminarid, suvekool, näitus Tasku keskuses, FoEE „Training of Trainers“ koolitus), uusi algatusi, mis värskeid tuuli toonud (pestitsiidide töögrupp, RTÕ-d Tallinnas).

Vaatamas tagasi tehtule ning tutvudes uute plaanidega. (Foto: Erakogu)

Ja kuna ERL ei kavatse uuest aastast pille kotti panna või vana rasva peal liugu lasta, siis sai tutvustatud ka uue aasta uusi plaane. Siin mõned näited: jaanuaris asub ERL-i tööle praktikannt Itaaliast, Rohelise Tee Öhtuid laiendatakse ka Pärnusse, luuakse PÕXIT-i (Põlevkivist väljumise) töögrupp, korraldatakse taas suvekool, alustatakse (loodetavasti!) piiriülest koostööprojekti Läti keskkonnaorganisatsiooni Homo Ecosoga.

Kuid õige jõulupidu pole jõulupidu, kui puudub toit. Õnneks sellega olid lood rohkemgi kui korras! Erilisi ja igapäevast hoopis teistsuguseid taimetoidumaitseid pakkusid vahvad kokad Maret ja Gea. Kui suvi saabub, siis soovitaks kõigil proovida valmistada naadi ja nõgesega ürdiquiche'i, peedihummust, siirupis leotatud põdrasambliku (väga ilus ja huvitav eelkõige magus-toitude peal) ning väga värsket ja mõnusa maitsega on uus leid - kuuseoksavesi!

Aitäh kõigile kohaletulnutele, teiega oli tõesti-tõesti väga mõnus ja tore! Uue aasta tegemiste ja kohtumisteni!

Ülimaitsev taimetoidumenüü (Foto: Erakogu)

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

FOEI KOKKU- TULEK INDONEESIAS

Autor KAI ALLIKAS
ERL-i projektijuht

25.11 – 03.12 leidis aset iga kahe aasta järel toimuv Friends of the Earth International (FOEI) võrgustiku kohtumine (BGM – Biennial General Meeting), sel korral Indoneesias.

Selle perioodi jooksul leidsid aset mitmed ametlikud, kultuursed ja vabas vormis koosolekud, kohtumised. Sissejuhatuses toimus esimesel päeval konverents kogukonna metsade majandamise ja kliima õigluse teemadel, mis oli mõeldud eelkõige kohalike võimukandjate mõjutamiseks. Indoneesia metsad on palmiõli istanduste levimise tõttu tõsisel ohul - need jätavad üha vähem ruumi kohalikele kogukondadele, looduslikule metsale.

Järgnevatel päevadel toimusid arutelud FOEI tööplaani täiustamise osas, vaadati täpsemalt erinevate töögruppide, nagu näiteks kliimaõiglus ja energia, metsandus, inimõiguste kaitse jt, kahe aasta jooksul tehtud tööd ja viisaastakuplaani kuni aastani 2020. Kõige puudutavam oli ettekanne inimõiguste töögrupist, kus jagati väga isiklikke lugusid kallistest inimestest, nende tööst oma kogukonna ja keskkonna kaitseks, mis ei lõppenud ei hästi ega õiglaselt.

FoE Kokkutulek Indoneesias, kus kohal erinevate riikide esindajad üle maailma. (Foto: FoEI)

Sessioonide ametlikemas osades hääletati FOEI täisliikmeteks Venemaa ning Bosnia ja Hertsegoviina ning liitlasliikmeks Sloveenia. Samuti vahetus FOEI täidesaatva komitee juht, kelleks sai nüüd Karin Nansen FOE Uruguayst. Lisaks hääletati 14 resolutsiooni poolt, mille eesmärgiks oli toetada erinevaid kogukondi üle maailma.

Kohtumise viimasel päeval toimus kohaliku kogukonna külastus. Võimalus oli vaadata kogukonna metsa majandamise viise. Mina käisin vaatamas mangroovimetsasid, millel on oluline roll süsiniku sidumisel ja ranniku kaitsemisel lainete kulutava mõju eest. Mangroovmetsade hulk Indoneesias väheneb järjest enam - üheks peamiseks põhjuseks on krevetikasvatuste loomine rannikuvettesse. Sümboliliselt istutasime koos kohalikega mõned mangroovipuud.

Järgmine BGM toimub Nigeerias aastal 2018.

Mangroovimetsades (Foto: Erakogu)

LINASTUŠ KOOSTOOS ERL-IGA VALMINUD FILM “SÄDE- METE JÕED”

Autor MIHKEL ANNUS
ERL-i projektijuht

7. detsembril linastus ETV ekraanil dokumentaalfilm „Säde-mete jõed“, mis valmis ühe osana dokumentaalfilmide sarjast „Meie maailm“ ning räägib Gruusia keskkonnaaktivisti Dato Chipashvili silme läbi loo Gruusia hüdroelektrijaamade probleemsest. Kirsina tordil tasub mainida, et film valmis koostöös Eesti Rohelise Liikumisega, kus Bankwatchi organisiooni kaudu on tegeletud konkreetselt selle probleemiga juba poolteist aastat ning tegeletakse aktiivselt veel edasigi.

Dato Chipashvili (33) on Gruusia suurima keskkonnaorganisatsiooni aktivist, kes on võtnud südameasjaks hüdroelektrijaamade rajamise vastu võidelda. (Foto: Bankwatch)

Gruusiat ja eestlasi seob sarnane ajalugu, solidaarsustunne ning ehk ka maitsevad veinid. Samas kui Eesti katab enamiku oma elektrienergiavajadusest suure keskkonnamõjuga põlevkivi põletades, siis Gruusias on suur osakaal elektrienergiaportfellis kohalike toodetud hüdroenergial. Võrdlemisi tasases Eestis puudub oluline potentsiaal hüdroenergiat toota, kuid mägisel Gruusias on geoloogilised tingimused märksa soodsamad. Kuna meil puudub otsene laiaulatuslik kokkupuude hüdroenergiaga ei suuda me ka pahatihti hoomata sellega kaasnevaid probleeme.

Üks probleemsetest hüdroelektrijaamadest Enguri (272 m) (Foto: ERR)

Gruusias hakati hüdroenergiat suuremahuliselt tootma eelmise sajandi teises pooles, mil kümnetele jõgedele ehitati massiivsed tammid, sealhulgas maailma üks kõrgemaid: Enguri tamm. Jõgede veevooluga mängimine mõjub laastavalt sealsele vee-keskkonnale ning ka ligikaudsetele kogukondadele. Tammide ehitamisega kaasnevad laiuvad reservuaarid, mis sageli haaravad enda alla kohalike kodud, põllumaad, juurdepääsuteed jms. Sageli liigitatakse hüdroenergiat taastuvenergia valdkonda, mõnikord õigustatult, kuid hüdroelektrijaamade ehitamisega kaasnevad mõjud võivad riivata märksa olulisemaid inimväärtusi.

Möödunud fotonäituse reklaamplakat. (Foto: Erakogu)

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Gruusia hüdroelektrijaamade arendamisel hoiab pidevalt kätt pulsil ka Eesti Roheline Liikumine koostöös katuseorganisatsiooni CEE Bankwatch Networkiga, kelle eesmärk on peatada avaliku raha investeringud vastuolulistesse inimõigusi rikkuvatesse ja keskkonnakahjulikesse projektidesse. Oktoobris Tartus Tasku keskuses ning novembris Tallinnas Mustamäe keskuses üleval olnud ERL-I poolt kureeritud näitus keskendus Svaneetia piirkonnas elavate kohalike inimeste eluolule ja kultuurile, keda uus ehitatav suuremahuline Nenskra hüdroelektrijaam mõjutab. Hüdroelektrijaama 135m kõrgune tamm kõrguks üle Tallinna Oleviste kiriku torni ning oleks 280 MW nimivõimsusega. Võrdluseks, Eesti suurima Linnamäe hüdroelektrijaama nimivõimsuseks on umbes 1 MW!

Uue aasta alguses on ERL-il plaanis olulise temaatikaga dokfilm tuua telerist ja arvutiekraanilt kinolinale ehk korraldada filmi ühine vaatamine, kus saaksid sõna sekka öelda kõik filmi vaatajad, filmi autor Anna Gavronski, Eesti Roheline Liikumine ning loodetavasti ka mõned temaatikaga lähemalt seotud inimesed. Täpse aja ning koha hõikame aegsasti välja, seega tasub silmad-kõrvad lahti hoida ning ERL-I tegemistele kaasa elada!

Filmi autor: Anna Gavronski

Režissöör: Märten Vaher

Filmi pikkus: 50 minutit

Anna Gavronski Gruusias hüdoelektrijaamade probleemi uurimas (Foto: ERR)

PÕNEVAT LUGEMIST, VAATAMIST

Põhja-Dakota naftatoru ehitamisele on tõmmatud praegu pidurit, aga Trump võib selle veel valla päästa, sest temal on omad ärihuvid mängus. Miks aga on põlisrahvaste võitlus nii oluline meie kõigi jaoks? Kui nemad kaotavad, kaotame ka meie.

<https://www.theguardian.com/environment/true-north/2016/dec/05/standing-rock-is-a-modern-day-indian-war-this-time-indians-are-winning>

Põlisameeriklased tähistavad naftatoru ehitamise peatamist. (Foto: Lucas Jackson/Reuters)

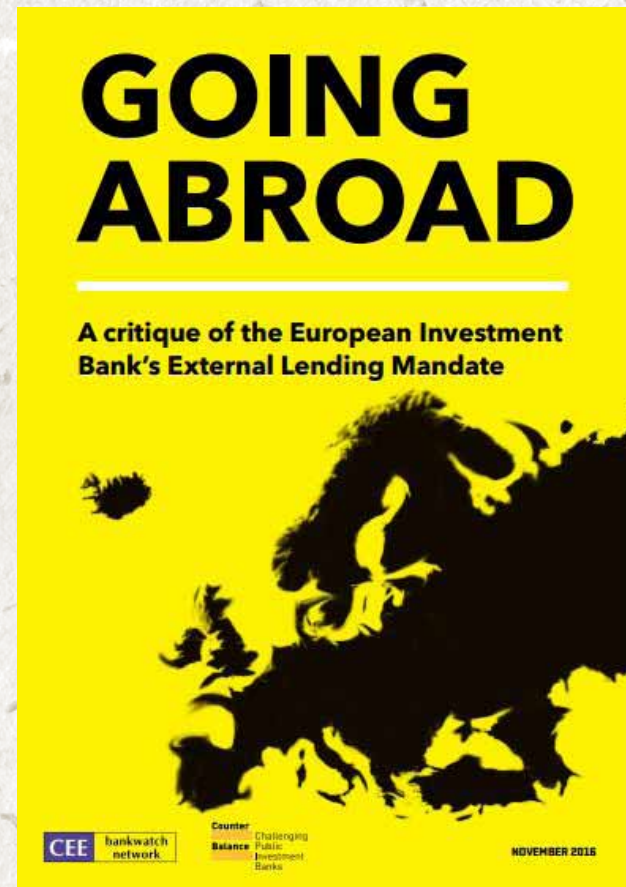
Tuulegeneraator on rohelise energia lipulaev. Kuidas selline generaator elektrit toodab? “Heureka” piilub ühe tuuliku sisse ja läheme koos generaatori tippu, et saada aimu, mis asi on tuulegeneraator. Kuidas on aga elada tuulepargi kõrval ja mida see naabritele tähendab? Arutame tuulikute plusside ja miinuste üle.

Tuulepark Eestis (Foto: Kuvatõmmis ERR-i lehelt)

<http://arhiiv.err.ee/vaata/heureka-kuidas-tootab-tuulegeneraator>

Novembris ilmunud raport analüüsib Euroopa Investeeringispanga põhimõtteid välislaenu jagamisel ning mis olulisem, neist põhimõtetest kinni pidamist. Loomulikult selgub, et puudujääke on kahjuks liigagi palju. Raporti valmimisel oli oluline roll ka ERL-i projekti koordinatoril Kadri Greenil. CEE Bankwatch Network'i ning Counter Balance'i poolt koostatud üsna mahuka raporti leiate allolevalt aadressilt.

bankwatch.org/sites/default/files/going-abroad-EIB.pdf

Ilmunud raporti esikaas (Foto: Bankwatch)

Me oleme sorteerinud prügi juba aastaid, kuid kas teeme seda ikka õigesti? Miks on see üldse vajalik ja mis prügiga pärast sinu prügi-kasti edasi saab? Me läheme jäätmete sorteerimiskeskusesse ning vaatame, kuidas pakendeid, paberit ja pappi erinevate materjalide järgi sorteeritakse ning mida tehakse segaolmeprügiga. „Heureka“ näitab, kui suurt osa praegu lihtsalt põletamisele minevast prügist võiksime tegelikult veel taaskasutada.

(Foto: Kuvatõmmis ERR-i lehelt)

<http://arhiiv.err.ee/vaata/heureka-kuidas-sorteerida-prugi>

Aasta viimastel kuudel toimus Tartus ja Tallinnas ERL-i korraldatud Gruusia-teemaline fotonäitus. Näitusel üleval olnud fotode autorid korraldasid kohalikele Svaneetia koolilastele lühikese fotokursuse ning varustasid nad tehnikaga, millest kasvas välja lehekülg wearesvaneti.org. Järgnevas fotoloos jutustavadki fotograafid südamlikult selle projekti valmimislool.

Svanethi noored õppimas pildistamisnippe. (Foto: Bankwatch)

<https://medium.com/@ceebankwatch/children-of-georgias-mountains-explore-the-marvel-of-traditional-lifestyle-through-photography-135e50eab4ed#.d711c02f1>

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

OSALE

JAANUAR

Õhtupoolikul Tallinnas

Ühine filmivaatamine: „Sädemete jõed“

Lisainfo: mihkel@roheline.ee

Täpsem info ajast, kohast jm jaanuari algul!

TEGUTSE

ERL-I IGA-AASTASE LIIKMEMAKSU KOGUMINE

Selleks, et Eesti Rohelisel Liikumisel ei jääks rahaliste tõkete tõttu mõni asjalik üritus korraldamata, trükkis väljaandmata või muu ERLi eesmäärke täitev ettevõtmine täideviimata, siis palume kõigi ERLi liikmete panustamist ERLi tegevusse liikmemaksu maksmise näol. ERLi liikmemaks on õpilastele, pensionäridele ja töötutele 5 € üliõpilastele 7 € ning teistele 15 €. Iga-aastast liikmemaksu saab tasuda pangaülekandega (Eesti Roheline Liikumine, konto Swedbank AS EE322200221011415405, konto AS SEB Pank EE941010102051999003).

Suur aitäh Teile!

Projekti rahastab Välisministeerium arengu- ja humanitaarabi vahenditest.

Eesti Rohelise Liikumise infokirja ilmumist rahastab Euroopa Liit ja infokirja sisu eest vastutab Eesti Roheline Liikumine.

Eesti Roheline Liikumine Tiigi 8-24, 51003 Tartu
Mob: +372 5645 4459 E-post: info@roheline.ee
Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all
Eesti Roheline Liikumine

Toimetaja: Eliisa Saksing
eliisa@roheline.ee

Kujundaja: Neeme Möll

